

मनोबल निरास

उद्योग व्यवसाय देशको आर्थिक मेरुदण्ड हो। यो स्वस्य र स्थिर रहेमात्र देशले आर्थिक समृद्धिको बाटो समाउन सक्छ। त्यही कारण नेपालमा राणा शासनके समय उद्योगधनदा स्थापना गरिएका थिए। राणा सरकारले समेत अनुभूत गरेको उद्योगधनदाको महत्वताई त्यसपछिका समयमा अभ्य बढी आत्मसात गर्दै त्यसको विकासमा लागेको इतिहासिङ्कु दुरा हो। पञ्चायती शासन व्यवस्थाके समयमा देशमा थुप्रै उद्योगहरूको स्थापना भयो। मित्राष्ट्रहरूको अनुदान तथा सहयोगमा स्थापित र सञ्चालित ती उद्योगहरूले हजारौलाई रोजगारी दिएको थियो। उद्योगमा काम गर्नेहरूको परिवारको जीवन निर्वाहको मात्राम बनिएको थियो। तर, ती उद्योगहरू आज बन्द भइसकेका छन्। भएका र नयाँ खुलेका उद्योगधनदा तथा व्यवसायहरू विश्वले भोगेको कोभिड महामारीका कारण प्रभावित भएका छन्। त्यसलाई राजनीतिक अस्थिरता, अस्थिर सरकार र त्यसले उत्पन्न गरेको परिणामले भनै संकटतर्फ धकेलेको छ।

नेपाली अर्थतन्त्र वर्षादेखि शिथिल बन्दै गएको छ। जसका कारण उद्योगी, व्यवसायीहरूमा निराशा बढ़दै गएको छ। त्यही निराशाको परिणाममा प्रकट भएका आत्महत्याको श्रृंखला आत्मदाह जस्तो भयानक तथा दुःखद घटना हुन थालेको छ। यसले उद्योगी, व्यवसायीमा मात्र होइन समग्र नेपाली समाजमा चिन्ता र निराशा थपेको छ। यही अवस्थाका बीच नेपाल उद्योग परिसंघले नेपाली अर्थतन्त्र अन्यतन्त्र चुनौतिपूर्ण अवस्थाबाट गुज्जिरहेका बेलामा सरकारबाट चालू पूँजी कर्जा मार्गदर्शको परिमार्जन, आयात फुकुवा, एलसी मार्जिन र निक्षेपमा व्याजदर घट्दै जस्ता कदमहरूले अर्थतन्त्रलाई चलायमान गर्न संकेत दिएको जनाएको छ। सरकारको नीतिका बावजुद विगतमा राष्ट्रले भोगेको सशस्त्र द्वन्द्व, भूकम्प, कोभिड जस्ता घटनाहरूले सिंगा देश नै आक्रान्त बनिएकाले त्यसमा सुधार हुन समय लाने निश्चित छ।

अर्थतन्त्र बलियो नभई देशले समृद्धिको यात्रा तय गर्न सक्दैन। देशको कूल आयको सतरी प्रतिशत योगदान यही क्षेत्रले गरेको छ। यस्तोमा राजशको मुख्य स्रोतका रूपमा रहका उद्योगी तथा व्यवसायीहरूमा निराशा बढ्नु देशकै लागि घातक हुन्छ। त्यसैले यस क्षेत्रमा संलग्न व्यक्ति वा प्रतिष्ठानहरूलाई मनोबल प्रदान गर्दै आवश्यक सहयोग तथा संरक्षण दिनु राज्य सञ्चालकहरूको कर्तव्य हुन आउँछ। यसका लागि सम्बद्ध सबै व्यक्ति, पक्ष, बैंक तथा वित्तीय क्षेत्र, कर्मचारी र नागरिक समाजले पनि 'स्वदेशमै जरी खान्दू' र राष्ट्रको समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउँ भलेहरूलाई भरथेग गर्नुपर्छ। अबेदेखि सरकारको नीतिका कारण कोही कसैले आत्मदाह वा आत्महत्या जस्तो कठोर निर्णय लगाएर त्यसप्रति सरकारबाटा सबैको गम्भीर क्रियाशीलता देखियेस।

‘बासु’को बार्षिकोत्सव

मैचीनगर, माघ १६। वाल सुनोधीनी माध्यामिक विद्यालयले ५५ औं वार्षिकोत्सव मनाएको छ।

मैची नगरपालिका वडा नम्बर १४ मा रहेको विद्यालयले विभिन्न सांस्कृतिक कार्यक्रमसहित वार्षिकोत्सव मनाएको हो। भाषा क्षेत्र नम्बर १ का संघीय सांसद विश्वप्रकाश शमार्ले विद्यालयको संरचनात्मक र गुणस्तरीय विकासका लागि आफ्नोत्कर्फाट पूर्णरूपमा सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन्।

कायाकममा प्रदेश सांसद सविना वजाहाई, मैची नगरपालिकाका उपप्रमुख मीना पोखरेल र मैचीनगर-१४ का वडा अध्यक्ष बाबुलाल सुव्वाले नम्बूमा विद्यालयको स्थापना चालाएका थिए। विद्यालयको शिक्षकहरू देवीभक्त तिमिसना, अनिता भट्टाराई, पुष्पा खातिवडा, वर्ष उत्कृष्ट कर्म चारी भवानी गुरागाई, एसईई परीक्षामा उत्कृष्ट अंक हासिल गर्ने विद्यार्थीहरू निरुता राजवंशी, श्रेया काफ्टे, सोनिया दाहालसहित उत्कृष्ट अधिकारक समेत सम्मानित भएको प्रधानाध्यापक पिश्व थापाले जानकारी दिए।

वार्षिको त्यसवर्ष मैचीनगर नगरपालिकाका शिक्षा शाखाका लक्ष्मी दाहाल, मैचीनगर-१४ का वडासदस्य लालमहमत मिया, वडासदस्य दीपक सुवेदी, रेडक्स भाषा शाखाका सभापति लोकराज ढाकाल, शिक्षक महासंघ भाषाका मैचीनगरका संचित तोया दाहाल, महासंघ मैचीनगरका

सुनन ढाकाल

हाप्रो जीवन समय जस्तै छ, यो नदीको पानी जस्तै बागीरहेछ, हावा जस्तै बहन्छ र समयको साथ सँगै बछ, न त वयस्कले आफ्झो बाल्यकाल प्राप्त गर्न सक्छ, न त बृद्धले आफ्झो युवावस्था। यिनै सम्यहरूलाई संगाल्दै, अगाल्दै एकदिन आफन्त, साथीभाइ, परिवारसँग बाहिर गएर रामाए खानुलाई बोन्होज अथात पिकनिक भनिन्छ।

पिकनिक, बोन्होज, घरबाट टाढा गएर रामाए दिनभरि नाचानाम, खानपिन साथ भन्ने बृक्षिन्छ। पिकनिकको नाम सुन्ना साथ हातो दिमागमा यस्तो ठारेको याद आउँछ जहाँ हामी पहिले गएका छैनैन। स्कूले जीवनको पिकनिक सधैँ सामाइलो र यादागार हुन्छ। साथीभाइसँग मिलेर बोन्होज गएको सम्फना बढ्दा अवस्थासम्प यनि जीवन रहन्छ। व्यस्त समयमा एकअर्काको लागि थेरै समय निकाल्ने सुन्दर पल पनि बोन्होज बन्न सक्छ।

पछिल्लो समय प्रविधिको युगले मान्छलाई धेरै

अर्थतन्त्रको टेको ‘रेमिट्यान्स’

बचतमा गएको छ।

गत मंसिर मसान्तसम्प मुतुको शोधनान्तर स्थिति ४५ अर्ब ८७ करोडले बचतमा छ। जब कि गर्व वर्षको सोही अवधिमा एक खर्ब ९५ अर्बले शोधनान्तर स्थिति घाटामा थियो। शोधनान्तर स्थिति बचतमा गर्वसँगै मुतुको विदेशी मुद्रा सञ्चालित बढेको छ। मंसिर मसान्तसम्प विदेशी मुद्रा सञ्चालित १२ खर्ब ९२ अर्ब ५६ करोड रूपैयाँ छ। गत असार मसान्तसम्पको तुलनामा अहिले भएको सञ्चालित ६.३ प्रतिशतले बढिलहो राष्ट्र बैङ्गले जनाएको छ।

मुलुकमा भित्रिएको रेमिट्यान्सले विदेशी मुद्रा सञ्चालितमा मात्र ट्रेवर्ट बुगोको छैन। नेपालीको प्रतिव्यक्ति आय बढेर १३८१ डलर पुऱ्युमा, गरिबीको रेखामानि रहेका जनसंख्या ४२० प्रतिशतब्दी घटेर १६ प्रतिशतमा गर्वसँगै मुतुको अर्थतन्त्रमा योगदान घने घट्दै गएको छ। सन् १९६०/८० को दशकमा देशको कुल गर्वस्थ्य उत्पादनमा कृषिको योगदान ६० देखि ७० प्रतिशतसम्प रहेकोमा सन् २००० मा आउँदा ४० प्रतिशत, २००७ मा २७.६ र सन् २०२२ मा २३.९ प्रतिशत, सन् २०१७ मा २७.६ र सन् २०२२ मा २३.९ प्रतिशतले रहेको देखिन्छ।

नेपालको श्रम बजारमा वार्षिक राम्रिका देखि १०८१ डलर पुऱ्युमा गरिबीको रेखामानि रहेका जनसंख्या ४२० प्रतिशतब्दी घटेर १६ प्रतिशतमा गर्वसँगै मुतुको अर्थतन्त्रमा हावी हुँदै गएका छन् भने बुक्षिन्छ। यसै बीच पछिल्लो समयमा नेपाली अर्थतन्त्रमा सबैभन्दा चर्चमा रहेको विषय विप्रेषण अर्थात 'रेमिट्यान्स' बनेको छ।

नेपालको श्रम बजारमा वार्षिक राम्रिका देखि १०८१ डलर पुऱ्युमा गरिबीको रेखामानि रहेका जनसंख्या ४२० प्रतिशतब्दी घटेर १६ प्रतिशतमा गर्वसँगै मुतुको अर्थतन्त्रमा योगदान घने बुक्षिन्छ। यसै बीच पछिल्लो समयमा नेपाली अर्थतन्त्रमा हावी हुँदै गएका छन् भने बुक्षिन्छ।

विश्व बैङ्गलो प्रतिवेदन अनुसार जनसंख्याको

अनुपातमा आप्रवासी कामदार पठाउने देखिन्छ।

अनुपातमा आप्रव

